

Comisia securitate națională, apărare și ordine publică

RAPORT

la proiectul de hotărâre privind aprobarea Concepției pentru comunicare strategică și contracarare a dezinformării, a acțiunilor de manipulare a informației și ingerințelor străine pentru anii 2024-2028

nr. 420 din 24.11.2023

În conformitate cu prevederile Regulamentului Parlamentului, Comisia securitate națională, apărare și ordine publică a fost sesizată spre dezbateri în fond cu proiectul de hotărâre privind aprobarea Concepției pentru comunicare strategică și contracarare a dezinformării, a acțiunilor de manipulare a informației și ingerințelor străine pentru anii 2024-2028.

Proiectul a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către un grup de deputați în Parlamentul Republicii Moldova în corespundere cu art. 73 din Constituția Republicii Moldova și art. 47 din Regulamentul Parlamentului, elaborat de către Centrul pentru Comunicare Strategică și Combatere a Dezinformării (*în continuare Centru*).

Documentul de politici reprezintă viziunea cu caracter programatic asupra modului în care comunicarea strategică și contracararea dezinformării, a acțiunilor de manipulare a informației și ingerințelor străine vor contribui la îndeplinirea misiunii Centrului în perioada 2024-2028.

În acest sens, în scopul asigurării executării prevederilor art. 49¹ din Regulamentul Parlamentului la 4 decembrie 2023 au fost organizate consultări publice pe platforma parlamentară. La consultări au participat reprezentanții Centrului, Consiliului Suprem de Securitate, Ministerului Afacerilor Interne, Ministerului Apărării, Serviciului de Informații și Securitate, Consiliului Audiovizualului, precum și reprezentanți ai societății civile.

Menționăm că amendamente la acest proiect nu au fost depuse, iar obiecțiile și propunerile din avizul Guvernului și a Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului au fost examinate de către Comisie. Decizia privind rezultatele examinării este expusă în sinteza, parte componentă a prezentului raport.

Urmare a dezbaterilor, Comisia securitate națională, apărare și ordine publică a propus, cu votul majorității membrilor săi, adoptarea proiectului de hotărâre în cadrul ședințelor plenare.

Lilian CARP
Președintele Comisiei

SINTEZA
amendamentelor, propunerilor și obiecțiilor
la proiectul de hotărâre privind aprobarea Concepției pentru comunicare strategică și contracararea a
dezinformării, a acțiunilor de manipulare a informației și ingerințelor străine pentru anii 2024-2028
nr. 420 din 24.11.2023

1.	2.	3.	4.
Nr. crt.	Autorul și conținutul amendamentului/propunerii/obiecției	Note (poziția Centrului de Comunicare Strategică)	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond
1	2	3	4
1.	<p><u>Directia generală juridică a Secretariatului Parlamentului</u></p> <p>Cu referire la fundamentarea economico-financiară, condiție obligatorie, potrivit art. 30 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 100/2017, autorul menționează în nota informativă că, proiectul presupune cheltuieli suplimentare în limita alocațiilor bugetului de stat și fondurilor externe. Impactul economico-financiar, cu indicarea cheltuielilor (bugetare și nebugetare) necesare nu este descris.</p> <p>Atragem atenție că, urmează a fi respectate prevederile art.131 ale Constituției, adoptarea proiectului de hotărâre fiind posibilă doar cu avizul prealabil pozitiv al Guvernului.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>În conformitate cu prevederile art.18 al Legii prenotate, statuează că bugetul Centrului se elaborează, se aprobă și se administrează conform principiilor, regulilor și procedurilor prevăzute de Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014.</p> <p>Finanțarea activității Centrului se efectuează din:</p> <p>a) alocații de la bugetul de stat;</p> <p>b) mijloace financiare alocate de partenerii de cooperare și dezvoltare, inclusiv prin programe de asistență financiară externă;</p> <p>c) alte surse neinterzise de lege.</p> <p>Iar, potrivit prevederilor art,13 a Legii prenotate, Directorul Centrului asigură elaborarea proiectului bugetului Centrului pentru anul următor și îl</p>	<p>Se acceptă poziția Centrului.</p>

		<p>prezintă Ministerului Finanțelor în termenul stabilit de Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014.</p> <p>Subsecvent, proiectul nu conține aspecte ce vizează reglementarea activității de întreprinzător, nu instituie acte permissive, nu reglementează inițierea sau lichidarea afacerii, respectiv nu este necesară elaborarea Analizei Impactului de Reglementare.</p>	
2.	<p><u>Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului</u> Potrivit art. 35 din Legea nr. 100/2017, expertiza anticorupție este obligatorie pentru toate proiectele actelor normative, inclusiv pentru cele elaborate de deputați.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>La pct. 8 din nota informativă autorul indică expres „Proiectul urmează a fi expertizat de Centrul Național Anticorupție în condițiile cadrului normativ”.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Prin demersul Nr.06/19643 din 07.12.2023, Centrul Național Anticorupție a informat despre faptul că proiectul prenotat nu este pasibil de expertiza anticorupție.</p>
3.	<p><u>Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului</u> Semnalăm asupra necesității respectării condițiilor cuprinse la pct. 34 din Hotărârea Guvernului nr. 386/2020 cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice, printre care se identifică și consultarea proiectului cu actorii implicați.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>La Capitolul "Obiective specifice" din Concepție, se menționează despre:</p> <p>Consolidarea parteneriatelor cu actori non-statali, inclusiv organizații media și societatea civilă, pentru a promova un discurs public bazat pe informații veridice.</p>	<p>Se acceptă poziția Centrului.</p>

		<p>La Capitolul "Canale și publicuri țintă"</p> <p>Public intern: cetățenii moldoveni, societatea civilă, mass-media, funcționarii publici, mediul academic, mediul de afaceri, asociațiile profesionale</p> <p>Public extern: partenerii politici și economici, mass-media, societatea civilă, organizații publice sau private specializate în verificarea și combaterea dezinformării.</p> <hr/> <p>În acest context, Comisia securitate națională, apărare și ordine publică, a desfășurat pe data de 4 decembrie 2023, ora 12:00, sala Europa din clădirea Parlamentului Republicii Moldova consultările publice a Proiectului de hotărâre privind aprobarea Concepției de comunicare strategică și contracarare a dezinformării, a acțiunilor de manipulare a informației și ingerințelor străine pentru anii 2024-2028, nr. 420 din 24.11.2023.</p> <p>Subsecvent, proiectul a fost remis spre avizare subdiviziunilor competente din cadrul Guvernului Republicii Moldova.</p>	
4.	<p><u>Directia generală juridică a Secretariatului Parlamentului</u></p> <p>Conform art. 24 alin. (3) din Legea nr. 100/2017, tipurile și structura documentelor de politici, precum și modul de elaborare, aprobare, monitorizare a implementării și de evaluare a acestora se stabilesc de către Guvern. Observăm că, la elaborarea proiectului Concepției</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>În conformitate cu prevederile art.20 al Legii nr.242/2023 privind Centrul pentru Comunicare Strategică și Combatere a Dezinformării,</p>	<p>Se acceptă poziția Centrului.</p>

nu s-a ținut cont de criteriile de structurare aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.386/2020 cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice.

Cu titlu informativ, aducem la cunoștință că prin Hotărârea Guvernului nr. 33/2007 cu privire la regulile de elaborare și cerințele unificate față de documentele de politici (abrogată la data 26.07.2020, prin Hotărârea Guvernului nr.386/2020), documentele de politici reprezentau: *concepția; strategia; programul; planul*.

Concepția reprezenta un sistem de idei generale orientate spre tratarea/interpretarea multilaterală a problemelor economice, sociale, juridice, științifice, tehnice etc., reflectă modul de a percepe sau ansamblul de opinii, idei cu privire la problemele ce țin de dezvoltarea unui sau mai multor domenii sau sectoare în ansamblu (vezi, pct.6.).

Concepția trebuie să includă:

- a) descrierea situației;
- b) definirea detaliată a problemei;
- c) indicarea documentelor de politici și a actelor legislative relevante pentru soluționarea problemelor abordate în concepția respectivă;
- d) instrumentele și căile de soluționare a problemei;
- e) indicarea actelor normative ce urmează a fi elaborate/modificate pentru soluționarea problemei;
- f) evaluarea impacturilor (specificând impactul social, economic etc.), inclusiv pentru situațiile în care problema nu va fi soluționată (vezi, pct.6.).

Actul normativ, în vigoare la acest subiect - Hotărârea Guvernului nr.386/2020, prevede două tipuri de

Directorul Centrului în termen de două luni de la numirea în funcție, va prezenta Parlamentului spre aprobare structura Centrului, efectivul-limită și concepția de comunicare strategică și contracarare a dezinformării.

Totodată, potrivit prevederilor art.4 alin.(3) a Legii actul normativ trebuie să se integreze organic în cadrul normativ în vigoare, scop în care:

- a) proiectul actului normativ trebuie corelat cu prevederile actelor normative de nivel superior sau de același nivel cu care se află în conexiune;
- b) proiectul actului normativ întocmit în temeiul unui act normativ de nivel superior nu poate depăși limitele competenței instituite prin actul de nivel superior și nici nu poate contraveni scopului, principiilor și dispozițiilor acestuia.

Suplimentar, au fost respectate prevederile pct.34 din Hotărârea Guvernului nr.386/2020 cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice.

	documente de politici publice – strategia și programul (vezi, pct. 5.).		
5.	<u>Directia generală juridică a Secretariatului Parlamentului</u> În textul proiectului Concepției se utilizează denumirea prescurtată a Centrului. Pentru respectarea clarității și preciziei, este necesar de a indica denumirea deplină a Centrului. Astfel, prima utilizare/folosire a cuvântului „Centru”, în cazul proiectului este cuvântul „Centrului”, care se va substitui prin textul „Centrului pentru Comunicare Strategică și Combatere a Dezinformării (în continuare – <i>Centru</i>)”.	Se acceptă. Întru respectarea clarității și preciziei, se va indica denumirea deplină a Centrului pentru Comunicare Strategică și Combatere a Dezinformării, cu ulterioară abreviere „Centru”.	Se acceptă poziția Centrului.
6.	<u>Directia generală juridică a Secretariatului Parlamentului</u> Concepția face referire la structura organizațională a Centrului cu descrierea succintă a direcțiilor. Pornind de la faptul că, potrivit alin. (3) al art.20 din Legea nr. 242/2023 privind Centrul pentru Comunicare Strategică și Combatere a Dezinformării și privind modificarea unor acte normative, directorul Centrului, pe lângă concepția de comunicare strategică și contracarare a dezinformării, a acțiunilor de manipulare a informației și ingerințelor străine, prezintă Parlamentului spre aprobare și structura și efectivul-limită a Centrului, propunem de a revizui prevederile Concepției, în acest sens. Considerăm că, prevederile privind structura organizațională a Centrului, urmează a fi reglementate în proiectul de hotărâre privind aprobarea structurii și efectivului-limită ale Centrului de Comunicare Strategică și Combatere a Dezinformării (nr. de înregistrare în Parlament 419 din 24.11.2023).	Se acceptă. A fost exclus Capitolul ”Structura organizațională”, inclusiv prevederile cu referire la structura organizațională a Centrului. Acestea urmând a fi reglementate doar în proiectul de hotărâre privind aprobarea structurii și efectivului-limită ale Centrului de Comunicare Strategică și Combatere a Dezinformării (nr. de înregistrare în Parlament 419 din 24.11.2023).	Se acceptă poziția Centrului.
7.	<u>Asociația Obștească „Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției” (CAPC)</u> Nota informativă nu conține referințe la standarde internaționale relevante, inclusiv la reglementările UE din domeniu. Nota informativă nu oferă o evaluare a standardelor internaționale și a bunelor practici în domeniu, doar reține că „proiectul de hotărâre nu are drept obiectiv armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene”.	Nu se acceptă. Nu este clară obiecția autorului. În textul Notei informative este clar indicat că „proiectul de hotărâre nu are drept obiectiv armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene”, or conform prevederilor art. 31 alin. (3) din Legea nr. 100/2017, pentru proiectele actelor normative care	Se acceptă poziția Centrului.

		<p>au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene, autorul proiectului întocmește tabelul de concordanță în care se analizează comparativ gradul de transpunere a legislației Uniunii Europene în legislația națională. Modelul tabelului de concordanță este aprobat de Guvern.</p>	
8.	<p><u>Asociația Obștească „Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției” (CAPC)</u></p> <p>Potrivit viziunii, acest document este aliniat viziunii de guvernare democratică, generatoare de stabilitate, securitate și prosperitate a Republicii Moldova, cât și demersurilor de integrare europeană; urmărește alinierea la bunele practici și la standardele existente la nivelul Uniunii Europene și al Consiliului Europei privind combaterea dezinformării.</p> <p>În textul Concepției, se face referire la integrarea europeană și se indică că concentrarea comunicării strategice și a combaterii dezinformării trebuie să se axeze concomitent, dar fără a epuiza totalitatea temelor, pe un șir de arii tematice majore, unul din acești piloni fiind integrarea europeană, care va consolida în mod semnificativ cadrul politic, economic și social al Republicii Moldova, aliniindu-l la standardele democratice stabile, sporind oportunitățile economice, va oferi claritatea strategică necesară unei comunicări</p> <p>coerente, consecvente, eficiente a unei identități coezive, ferm asumate a statului, a opțiunilor geopolitice și securitare, a obiectivelor majore de dezvoltare pe termen lung și a aspirațiilor la nivel de sistem politic democratic.</p> <p><i>Nota / proiectul nu conține referințe la acquis-ul comunitar</i></p> <p><i>Nota / proiectul nu conține referințe la alte standarde internaționale relevante</i></p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>În textul Notei informative este clar indicat că „proiectul de hotărâre nu are drept obiectiv armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene”, or conform prevederilor art. 31 alin. (3) din Legea nr. 100/2017, pentru proiectele actelor normative care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene, autorul proiectului întocmește tabelul de concordanță în care se analizează comparativ gradul de transpunere a legislației Uniunii Europene în legislația națională. Modelul tabelului de concordanță este aprobat de Guvern.</p>	<p>Se acceptă poziția Centrului.</p>

9.	<p>Asociația Obștească „Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției” (CAPC)</p> <p>Legea nr. 100/2017, autorul menționează în nota informativă că, proiectul presupune cheltuieli suplimentare în limita alocațiilor bugetului de stat și fondurilor externe.</p> <p>Impactul economico-financiar, cu indicarea cheltuielilor (bugetare și nebugetare) necesare pentru implementarea prevederilor noului act normativ și, după caz, a veniturilor generate de noile reglementări nu este descris. Nota informativă nu conține informații referitor la estimarea resurselor financiare și nonfinanciare necesare pentru implementarea fiecărui obiectiv specific în parte.</p> <p>Atragem atenție că, urmează a fi respectate prevederile art.131 ale Constituției, adoptarea proiectului de hotărâre fiind posibilă doar cu avizul prealabil pozitiv al Guvernului.</p> <p>Implementarea proiectului presupune cheltuieli financiare.</p> <p>Nota informativă nu conține fundamentarea economico-financiară.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>În conformitate cu prevederile art.18 al Legii prenotate, statuează că bugetul Centrului se elaborează, se aprobă și se administrează conform principiilor, regulilor și procedurilor prevăzute de Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014.</p> <p>Finanțarea activității Centrului se efectuează din:</p> <p>a) alocații de la bugetul de stat;</p> <p>b) mijloace financiare alocate de partenerii de cooperare și dezvoltare, inclusiv prin programe de asistență financiară externă;</p> <p>c) alte surse neinterzise de lege.</p> <p>Iar, potrivit prevederilor art.13 a Legii prenotate, Directorul Centrului asigură elaborarea proiectului bugetului Centrului pentru anul următor și îl prezintă Ministerului Finanțelor în termenul stabilit de Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014.</p> <p>Subsecvent, proiectul nu conține aspecte ce vizează reglementarea activității de întreprinzător, nu instituie acte permissive, nu reglementează inițierea sau lichidarea afacerii, respectiv nu este necesară elaborarea Analizei Impactului de Reglementare.</p>	
10.	<p><u>Asociația Obștească „Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției” (CAPC)</u></p>	<p>Nu se acceptă.</p>	<p>Se acceptă poziția Centrului.</p>

Conform art. 24 alin. (3) din Legea nr. 100/2017, tipurile și structura documentelor de politici, precum și modul de elaborare, aprobare, monitorizare a implementării și de evaluare a acestora se stabilesc de către Guvern. În acest sens, sunt inerente prevederile Hotărârii Guvernului nr.386/2020 cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice.

Potrivit prevederilor Hotărârii Guvernului, documentul de politici publice descrie modalitatea și resursele necesare pentru soluționarea problemelor de politici publice identificate, atingerea obiectivelor de dezvoltare într-un anumit domeniu sau subdomeniu de activitate a Guvernului și descrie impactul așteptat asupra statului și societății.

Din analiza proiectului supus expertizei, observăm că la elaborarea proiectului Concepției nu s-a ținut cont de hotărârea sus-nominalizată, în special accentuăm asupra reglementărilor privind tipurile documentelor de politici publice și asupra criteriilor de structurare aprobate.

Nu este clară obiecția autorului, or nu este indicat concret ce nu a fost respectat.

În conformitate cu prevederile art.20 al Legii nr.242/2023 privind Centrul pentru Comunicare Strategică și Combatere a Dezinformării, Directorul Centrului în termen de două luni de la numirea în funcție, va prezenta Parlamentului spre aprobare structura Centrului, efectivul-limită și concepția de comunicare strategică și contracarare a dezinformării.

Totodată, potrivit prevederilor art.4 alin.(3) a Legii actul normativ trebuie să se integreze organic în cadrul normativ în vigoare, scop în care:

- a) proiectul actului normativ trebuie corelat cu prevederile actelor normative de nivel superior sau de același nivel cu care se află în conexiune;
- b) proiectul actului normativ întocmit în temeiul unui act normativ de nivel superior nu poate depăși limitele competenței instituite prin actul de nivel superior și nici nu poate contraveni scopului, principiilor și dispozițiilor acestuia.

Suplimentar, au fost respectate prevederile pct.34 din Hotărârea Guvernului nr.386/2020 cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și

		evaluarea documentelor de politici publice.	
11.	<p><u>Asociația Obștească „Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției” (CAPC)</u></p> <p>Potrivit Hotărârii, documentele de politici publice sunt de două tipuri – strategia și programul (vezi, pct.5).</p> <p>Astfel, strategia este un document de politici publice care definește și planifică politica publică a Guvernului pe termen lung (6 - 10 ani) în unul sau câteva domenii de activitate a Guvernului, stabilite conform Legii nr.136/2017 cu privire la Guvern (vezi, pct. 7), iar programul este un document de politici publice pe termen mediu (3 - 5 ani), care derivă din strategie și, respectiv, contribuie la implementarea acesteia prin detalierea și concretizarea acțiunilor ce urmează a fi realizate într-un domeniu sau subdomeniu de activitate (vezi, pct.9).</p> <p>Pornind de la reglementările expuse mai sus și reieșind din mențiunea că, „Concepția de comunicare strategică și contracarare a dezinformării, a acțiunilor de manipulare a informației și ingerințelor străine pentru anii 2024-2028 este subsumată Strategiei Naționale de Securitate care definește interesele naționale, amenințările, riscurile, vulnerabilitățile și direcțiile de acțiune în vederea asigurării securității și rezilienței naționale”, constatăm că acest document politic nu este o concepție, dar reprezintă un program.</p> <p>Astfel, pornind de la prevederile legislației în vigoare și de la afirmația expusă la începutul Concepției precum că Concepția este subsumată Strategiei Naționale de Securitate, concluzionăm că documentul de politici publice, care urmează a fi prezentat de către directorul Centrului spre aprobare Parlamentului reprezintă un program, care derivă din Strategia Națională de Securitate. Sub acest aspect, se constată incompatibilitatea reglementărilor de la alin. (3) al art.20 din Legea nr. 242/2023 privind Centrul pentru Comunicare Strategică și Combatere a Dezinformării și privind modificarea unor acte normative, conform cărora directorul Centrului, în termen de două</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>A se vedea pct. 10.</p>	<p>Se acceptă poziția Centrului.</p>

	luni de la numirea în funcție, va prezenta Parlamentului spre aprobare concepția de comunicare strategică și contracararea a dezinformării, a acțiunilor de manipulare a informației și ingerințelor străine. Alin. (3) al art.20 din Legea nominalizată necesită a fi modificat.		
12.	<p><u>Asociația Obștească „Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției” (CAPC)</u></p> <p>Atragem atenție la cuvântul „subsumată”, care urmează a fi revăzut, în sensul utilizării corecte a acestuia.</p> <p>Potrivit Dex-lui limbii române, cuvântul „subsumat” reprezintă – inclus, subordonat, încadrat. Exemplu: „A introduce o noțiune mai restrânsă în sfera alteia mai largi.”</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Nu a fost expus rationamentul operării modificării respective.</p> <p>Concepția derivă din Obiectivele naționale de securitate ale Republicii Moldova transpuse în Strategia securității naționale a Republicii Moldova precum:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Apărarea independenței, suveranității, unității și integrității teritoriale a țării. - Protejarea democrației constituționale. - Garantarea drepturilor fundamentale ale omului, siguranța cetățenilor și a proprietății lor. - Dezvoltarea socio-economică a țării. - Aderarea la Uniunea Europeană. 	Se acceptă poziția Centrului.
13.	<p><u>Asociația Obștească „Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției” (CAPC)</u></p> <p>Proiectul nu este compatibil cadrului normativ național</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Nu este clară obiecția autorului.</p>	Se acceptă poziția Centrului.
14.	<p><u>Asociația Obștească „Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției” (CAPC)</u></p> <p>Cu referire la conținutul și structura documentului de politici publice, potrivit prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 386/2020:</p> <p>Documentul trebuie să conțină:</p> <ul style="list-style-type: none"> - denumirea documentului; 	<p>Nu se acceptă.</p> <p>În conformitate cu prevederile art.20 al Legii nr.242/2023 privind Centrul pentru Comunicare Strategică și Combatere a Dezinformării, Directorul Centrului în termen de două luni de la numirea în funcție, va prezenta Parlamentului spre aprobare structura Centrului, efectivul-limită și concepția</p>	Se acceptă poziția Centrului.

	<ul style="list-style-type: none"> - tipul documentului de politici publice care se propune a fi elaborat; - problema abordată; - scopul elaborării documentului de politici publice; - concordanța cu Strategia Națională de Dezvoltare; Strategia Națională de Securitate; - perioada planificată pentru elaborarea documentului de politici publice; - părțile implicate (vezi, pct. 34, subpct. 3)). <p>Documentul se constituie din:</p> <ul style="list-style-type: none"> - partea descriptivă (introducere; priorități pe termen mediu); - partea operațională (obiective specifice; acțiuni; indicatori de monitorizare; costuri de implementare; termen de realizare; - instituție responsabilă (vezi pct. 25, 26, 27). <p>Recomandare: Pentru corelarea armonioasă între toate documentele de politici publice cu scopul asigurării premiselor pentru implementarea intervențiilor planificate este necesară reflectarea acelorași elemente în toate documentele de politici publice.</p> <p>Această cerință este valabilă și pentru documentul supus expertizei</p>	<p>de comunicare strategică și contracarare a dezinformării.</p> <p>Totodată, potrivit prevederilor art.4 alin.(3) a Legii actul normativ trebuie să se integreze organic în cadrul normativ în vigoare, scop în care:</p> <p>a) proiectul actului normativ trebuie corelat cu prevederile actelor normative de nivel superior sau de același nivel cu care se află în conexiune;</p> <p>b) proiectul actului normativ întocmit în temeiul unui act normativ de nivel superior nu poate depăși limitele competenței instituite prin actul de nivel superior și nici nu poate contraveni scopului, principiilor și dispozițiilor acestuia.</p> <p>Suplimentar, au fost respectate prevederile pct.34 din Hotărârea Guvernului nr.386/2020 cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice.</p>	
15.	<p><u>Asociația Obștească „Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției” (CAPC)</u></p> <p>În textul proiectului Concepției se utilizează denumirea prescurtată a Centrului.</p> <p>Recomandare: Pentru respectarea clarității și preciziei, se va indica denumirea deplină a Centrului – Centrul pentru Comunicare Strategică și Combatere a Dezinformării.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>A se vedea pct. 5.</p>	<p>Se acceptă poziția Centrului.</p>

16.	<p><u>Asociația Obștească „Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției” (CAPC)</u></p> <p>În Concepție este prezentată informația referitor la structura organizațională a Centrului, care cuprinde trei direcții și șase servicii, și se descrie misiunea direcțiilor (misiunea serviciilor nu este descrisă). Accentuăm că nu sunt clare aceste reglementări, în primul rând reieșind din faptul că, potrivit Legii nr. 242/2023 privind Centrul pentru Comunicare Strategică și Combatere a Dezinformării și privind modificarea unor acte normative, directorul Centrului, pe lângă concepția de comunicare strategică și contracarare a dezinformării, a acțiunilor de manipulare a informației și ingerințelor străine, prezintă Parlamentului spre aprobare structura și efectivul-limită a Centrului.</p> <p>Recomandare: Aceste prevederi urmează a fi excluse.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>A fost exclus Capitolul ”Structura organizațională”, inclusiv prevederile cu referire la structura organizațională a Centrului.</p> <p>Acestea urmând a fi reglementate doar în proiectul de hotărâre privind aprobarea structurii și efectivului-limită ale Centrului de Comunicare Strategică și Combatere a Dezinformării (nr. de înregistrare în Parlament 419 din 24.11.2023).</p>	
17.	<p><u>Asociația Obștească „Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției” (CAPC)</u></p> <p>Procesul de elaborare și aplicare a politicilor naționale și a procedurilor decizionale care reglementează dezinformarea trebuie să se bazeze pe o abordare multilaterală, transparentă și incluzivă. Din analiza proiectului supus expertizei, observăm că la elaborarea proiectului Concepției de comunicare strategică și contracarare a dezinformării, a acțiunilor de manipulare a informației și ingerințelor străine pentru anii 2024- 2028 nu s-a ținut cont de Hotărârea Guvernului nr.386/2020 cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice. Textul conține formulări generale, crescând astfel riscul de interpretare greșită. Mai mult decât atât, procesul de elaborare a proiectului nu a fost transparent pentru public, nu a fost supus consultărilor publice de către Centrul pentru Comunicare Strategică și Combatere a Dezinformării. De asemenea, proiectul nu prevede elaborarea proiectelor de acte normative în vederea îndeplinirii misiunii de către Centru pentru contracararea</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Obiecția se triplează din partea aceluiași autor. A se vedea pct. 10 și 14.</p> <p>Pct. 7 din proiectul Notei informative prevede expres „Consultările publice urmează a fi efectuate pe platforma parlamentară după înregistrare.”</p> <p>În context, Concepția propusă reprezintă viziunea cu caracter programatic asupra modului în care comunicarea strategică și contracararea dezinformării, a acțiunilor de manipulare a informației și ingerințelor străine vor contribui la îndeplinirea misiunii Centrului pentru Comunicare Strategică și Combatere a Dezinformării pe parcursul perioadei 2024-2028.</p> <p>În acest context, Comisia securitate națională, apărare și ordine publică, a</p>	<p>Se acceptă poziția Centrului.</p>

	<p>dezinformării, a acțiunilor de manipulare a informației și ingerințelor străine.</p>	<p>desfășurat pe data de 4 decembrie 2023, ora 12:00, sala Europa din clădirea Parlamentului Republicii Moldova. consultările publice a Proiectului de hotărâre privind aprobarea Concepției de comunicare strategică și contracarare a dezinformării, a acțiunilor de manipulare a informației și ingerințelor străine pentru anii 2024-2028, nr. 420 din 24.11.2023.</p> <p>Subsecvent, proiectul a fost remis spre avizare subdiviziunilor competente din cadrul Guvernului Republicii Moldova.</p> <p>În conformitate cu prevederile art.13 a Legii nr.242/2023, Directorul conduce și gestionează activitatea executivă a Centrului. În acest sens, directorul Centrului asigură elaborarea și înaintarea propunerilor de politici publice și proiecte de acte normative necesare pentru realizarea misiunii Centrului și le prezintă Consiliului Centrului spre aprobare.</p>	
18.	<p><u>Asociația Obștească „Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției” (CAPC)</u></p> <p>Documentul supus expertizei nu corespunde cerințelor de elaborare a documentelor de politici publice, după forma, conținutul și structura sa. Conținutul proiectului urmează a fi revăzut, pentru a corespunde unui document de politică publică și pentru a exclude orice contradicție, neclaritate și confuzie juridică. Considerăm necesar revizuirea textului proiectului Concepției atât din punct de vedere</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>A se vedea pct. 10, 14 și 17.</p>	<p>Se acceptă poziția Centrului.</p>

	conceptual, cât și ale tehnicii legislative, pentru a corespunde celor trei criterii de calitate – accesibilitate, previzibilitate și claritate.		
19.	<p>Avizul Guvernului</p> <p>Din punct de vedere conceptual, proiectul supus avizării urmează a fi ajustat la prevederile Concepției securității informaționale aprobată prin Legea nr. 299/2017 și Strategiei Securității Informaționale a Republicii Moldova pentru anii 2019-2024 și a Planului de acțiuni pentru implementarea acesteia, aprobată prin Hotărârea Parlamentului nr. 257/2018.</p> <p>La elaborarea proiectului Concepției de comunicare strategică și contracarare a dezinformării, a acțiunilor de manipulare a informației și ingerințelor străine pentru anii 2024-2028 nu s-a ținut cont de existența Concepției securității informaționale aprobată prin Legea nr. 299/2017 și a Strategiei Securității Informaționale a Republicii Moldova pentru anii 2019-2024 și a Planului de acțiuni pentru implementarea acesteia, aprobată prin Hotărârea Parlamentului nr. 257/2018 or, majoritatea problemelor abordate în Concepția supusă avizării se regăsesc deja în actele normative prenotate.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Strategia Securității Informaționale a Republicii Moldova, aprobată prin Hotărârea Parlamentului nr. 257/2018, a fost elaborată pentru Moldova pentru anii 2019–2024.</p> <p>Totodată, Legea nr. 299/2017 privind aprobarea Concepției securității informaționale a Republicii Moldova este considerată un punct de pornire pentru consolidarea protejării intereselor persoanelor, ale societății și ale statului în domeniul informațional, pentru prevenirea și contracararea amenințărilor complexe și persistente la adresa securității informaționale, a obiectivelor vitale și de importanță strategică pentru securitatea națională, pentru asigurarea protecției informației atribuite la secret de stat, pentru prevenirea și combaterea criminalității informatice.</p> <p>Subsecvent, potrivit art.11 a Legii nr.299/2017 privind aprobarea Concepției securității informaționale a Republicii Moldova, scopul Concepției este asigurarea protecției, în spațiul informațional, a drepturilor și</p>	<p>Se acceptă poziția Centrului.</p>

*libertăților fundamentale, a
democrației și a statului de drept.*

1. În circumstanțele expuse supra, este de menționat faptul că **Concepția este subsumată Strategiei securității naționale care definește interesele naționale, amenințările, riscurile, vulnerabilitățile și direcțiile de acțiune în vederea asigurării securității și rezilienței naționale.**

2. Continentul european este zguduit de cea mai mare conflagrație din ultimii 75 de ani. Prin agresiunea totală împotriva Ucrainei, Federația Rusă urmărește distrugerea statalității și a națiunii ucrainene și, în consecință, - extinderea posesiunilor sale teritoriale.

Însă ambițiile Moscovei nu se limitează doar la Ucraina. Politica agresivă a Federației Ruse are puternice valențe regionale.

3. Potrivit Strategiei securității naționale, Republica Moldova se confruntă cu mai multe **vulnerabilități**, care sunt sau pot fi exploatare de actori maligni interni și externi, cum ar fi:

În domeniul informațional:

- Expunerea societății, pe o durată lungă de timp, la dezinformarea răspândită de actorii maligni prin intermediul mass-mediei tradiționale și digitale.

- Nivelul redus de educație mediatică în rândul cetățenilor, precum și **capacitățile instituționale slabe de a combate dezinformarea.**

4.Or, Obiectivele Concepției sunt:

-Dezvoltarea **capacităților instituționale ale statului de a comunica eficient și de a combate dezinformarea**, în contextul scopului asumat și al modului de îndeplinire a acestuia

-Dezvoltarea capacității societății de a naviga în mediul informațional și de a identifica și combate dezinformarea, în contextul scopului asumat și al modului de îndeplinire a acestui

- **Crearea mecanismelor pentru educarea publicului larg în ce privește capacitatea acestuia de evaluare critică a informațiilor și contextului acestora și de identificare a riscurilor informaționale, inclusiv cu sprijinul organizațiilor media și al societății civile.**

În ce privește acțiunile avute în vedere pentru **îndeplinirea scopurilor și obiectivelor** prezentei viziuni, se va realiza prin:

- Lansarea de campanii de conștientizare și educație publică pentru a informa și angaja publicul cu privire la ariile tematice majore

- Utilizarea instrumentelor de monitorizare și analiza datelor pentru a identifica, analiza și contracara

		<p>diseminarea de informații false sau manipulative.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lansarea de programe educaționale în colaborare cu partenerii din societatea civilă pentru a îmbunătăți alfabetizarea mediatică a publicului cu scopul de a spori reziliența acestuia în raport cu campaniile și acțiunile de dezinformare și manipulare. - Implementarea de tehnologii avansate, cum ar fi analiza datelor, inteligența artificială sau platforme digitale, pentru a sprijini eforturile de comunicare și pentru a eficientiza procesele de combatere a dezinformării și manipulării. <p>În context, este necesar de menționat că Strategia Securității Informaționale este la etapa de expirare, precum și scopul, viziunea în contextul căreia a fost elaborată este distinct de cele instituite în Strategia securității naționale, care a fost aprobată de Parlamentul Republicii Moldova și pe care se întemeiază Concepția.</p>	
20.	<p><u>Avizul Guvernului</u></p> <p>În tot cuprinsul textului proiectului se face trimitere la documentul de politici publice „Strategia Securității Naționale” sau „Strategia Națională de Securitate” care la fel se află la etapa de examinare în cadrul Parlamentului și nu a fost aprobat. Prin urmare acest document de politici publice la moment nu produce efecte juridice. Este judicios ca, atât Concepția, cât și Strategia Securității Naționale să fie aprobate și să intre în vigoare concomitent, întru evitarea</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Strategia securității naționale a fost aprobată la 15 decembrie 2023 (nr.391 din 15.12.2023).</p>	<p>Se acceptă poziția Centrului.</p>

	situației ca în textul Concepției să se facă trimitere la un proiect de act normative.		
21.	<p>Avizul Guvernului</p> <p>La compartimentul „Context național”:</p> <p>În dispoziția a doua, prin textul „Principala amenințare externă la adresa Republicii Moldova o constituie acțiunile Federației Ruse de subminare a independenței, suveranității și a procesului de transformare într-o democrație consolidată, prin campanii de dezinformare cu un nivel ridicat de ostilitate la adresa aspirațiilor legitime ale majorității populației. ...” se înțelege că, principala amenințare externă la adresa Republicii Moldova o constituie „acțiunile Federației Ruse... prin campanii de dezinformare”.</p> <p>Tot în acest context, pct. 19 din Capitolul IV din proiectul Strategiei securității naționale, prevede care sunt amenințările la adresa securității naționale, printre care se enumeră și operațiunile de tip hibrid desfășurate de către Federația Rusă.</p> <p>Respectiv, se sugerează abordarea și acestui tip de amenințare care la fel, poate afecta spațiul informațional, în eventualitatea în care se susține ideea ca în cadrul Concepției să se facă referire la Strategia securității naționale. Așadar, se propune expunerea amendamentului examinat din compartimentul „Context național” într-o nouă redacție, după cum urmează:</p> <p><i>„Principala amenințare externă la adresa Republicii Moldova o constituie operațiunile de tip hibrid desfășurate de Federația Rusă de subminare a ordinii constituționale, deraierii cursului european al țării și/sau dezintegrării statului, inclusiv prin campanii de dezinformare cu un nivel ridicat de ostilitate la adresa aspirațiilor legitime ale majorității populației.”</i></p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>În dispoziția a doua, textul ”Principala amenințare externă la adresa Republicii Moldova o constituie acțiunile Federației Ruse de subminare a independenței, suveranității și a procesului de transformare într-o democrație consolidată, prin campanii de dezinformare cu un nivel ridicat de ostilitate la adresa aspirațiilor legitime ale majorității populației”, se substituie cu textul :</p> <p><i>”Principala amenințare externă la adresa Republicii Moldova o constituie acțiunile Federației Ruse de subminare a independenței, suveranității și a procesului de transformare într-o democrație consolidată, prin operațiuni de tip hibrid, inclusiv prin campanii de dezinformare cu un nivel ridicat de ostilitate la adresa aspirațiilor legitime ale majorității populației.”</i></p>	<p>Se acceptă poziția Centrului.</p>
22.	<p>Avizul Guvernului</p> <p>Pentru respectarea aspectelor terminologice ale limbajului juridic, se recomandă substituirea textului „de a pune sub semnul întrebării</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>La compartimentul „Context național” în dispoziția a treia textul „de a pune sub</p>	<p>Se acceptă poziția Centrului.</p>

	rolurile și intențiile cooperărilor” cu sintagma „compromite cooperarea”.	semnul întrebării rolurile și intențiile cooperărilor” se substituie cu sintagma: „de a compromite cooperarea”.	
23.	<u>Avizul Guvernului</u> În dispoziția finală din compartimentul „Context național”, în scopul excluderii interpretărilor și utilizării textului „încrederea publică în guvernare” lato sensu, se sugerează substituirea acestuia cu textul „încrederea în instituțiile statului”.	Se acceptă. La compartimentul „Context național” în dispoziția finală textul „încrederea publică în guvernare” se substituie cu textul: „încrederea în instituțiile statului”.	Se acceptă poziția Centrului.
24.	<u>Avizul Guvernului</u> La compartimentul „Scop”, textul „Viziunea are ca scop...” urmează a fi reformulat întrucât, în context, viziunea și scopul sunt termeni ce urmează a aplicați distinct. Astfel, viziunea reprezintă o „afirmație ce reprezintă o stare ideală proiectată în viitor în domeniul pentru care se elaborează politica publică, considerată un reper la care se va raporta atingerea scopului și obiectivelor acesteia”, iar scopul reprezintă o afirmație cu caracter general, care indică starea îmbunătățită de lucruri sau efectele cu impact general pozitiv asupra societății, schimbările sistemice care se așteaptă de la implementarea unei politici publice (conform Ghidului metodologic elaborat de Cancelaria de Stat privind integrarea prevederilor strategiei naționale de dezvoltare în documentele de planificare și documentele de politici publice la nivel național).	Se acceptă. La compartimentul „Scop”, textul: „Viziunea are ca scop...” se substituie cu textul: „Viziunea constă în ...”.	Se acceptă poziția Centrului.
25.	<u>Avizul Guvernului</u> Este ambiguă afirmația „viziunea privind o Moldova a secolului XXI”, dat fiind faptul că nu este clar cui aparține această viziune.	Se acceptă. La compartimentul „Scop”, textul: „viziunea privind o Moldova a secolului XXI” se va substitui cu textul: „ideii privind o Moldovă a secolului XXI”.	Se acceptă poziția Centrului.
26.	<u>Avizul Guvernului</u>	Se acceptă parțial	Se acceptă poziția Centrului.

	<p>La compartimentul „Principii”:</p> <p>La principiul „Incluzivitatea”, textul „incluzând toți cetățenii moldoveni în categoria publicurilor țintă a acțiunilor de comunicare” se propune a fi exclus or, în prima parte a textului se face referire la diversitatea și specificul populației care include minorități, cetățeni străini, refugiați care se află pe teritoriul Republicii Moldova.</p>	<p>La compartimentul „Principii”:</p> <p>La principiul „Incluzivitatea”, textul: <i>”incluzând toți cetățenii moldoveni”</i> se substituie cu textul <i>„incluzând toți cetățenii Republicii Moldova”</i>.</p>	
27.	<p><u>Avizul Guvernului</u></p> <p>Suplimentar, se evocă despre necesitatea modificării cuvântului „publicuri” or, cuvântul dat este defectiv de plural.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Cuvântul „<i>publicuri</i>” a fost substituit cu cuvântul <i>”publicului”</i>.</p>	<p>Se acceptă poziția Centrului.</p>
28.	<p><u>Avizul Guvernului</u></p> <p>Se consideră oportun ca principiul „Cooperare” să se completeze cu un nou tip de colaborare, și anume <i>„colaborarea cu instituțiile statului”</i> or, pentru crearea unui mediu informațional bine fundamentat este necesară și o cooperare instituțională.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>La compartimentul „Principii”:</p> <p>Centrul are misiunea de a consolida și îmbunătăți eforturile interinstituționale în lupta împotriva dezinformării, manipulării informațiilor și împotriva acțiunilor coordonate de răspândire a mesajelor, narațiunilor, comunicărilor, indiferent de originea acestora, care prezintă pericol sau pot periclita realizarea intereselor naționale.</p>	<p>Se acceptă poziția Centrului.</p>
29.	<p><u>Avizul Guvernului</u></p> <p>La compartimentul „Piloni tematici”:</p> <p>Pilonul „CONSOLIDAREA SECTORULUI DE APĂRARE”, în prima dispoziție, după textul <i>„menținerea suveranității”</i> se va completa cu textul <i>„integrității teritoriale și independența Republicii Moldova”</i>, dat fiind faptul că aceste valori constituționale sunt inseparabile, or de ele depind existența statului;</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>La compartimentul „Piloni tematici”:</p> <p>Pilonul „CONSOLIDAREA SECTORULUI DE APĂRARE”, în prima dispoziție, după textul <i>„menținerea suveranității”</i> se completează cu textul: <i>„integrității teritoriale și independenței Republicii Moldova”</i>.</p>	<p>Se acceptă poziția Centrului.</p>

30.	<p><u>Avizul Guvernului</u></p> <p>Se prescrie necesitatea expunerii pilonului „SECURITATE”, domeniul „Integrare europeană” într-o nouă redacție, după cum urmează:</p> <p><i>„Integrarea europeană: Moldova poate beneficia de acorduri de securitate colectivă și de schimb de informații, consolidându-și securitatea națională și poziția de furnizor de securitate regională”.</i></p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Modurile în care fiecare dintre cele cinci narațiuni contribuie la îndeplinirea dezideratelor privind crearea mecanismelor necesare care să garanteze „SECURITATE”, domeniul „Integrare europeană” se expune în redacție nouă, după cum urmează:</p> <p><i>„Integrarea europeană: Moldova poate beneficia de acorduri de securitate colectivă și de schimb de informații, consolidându-și securitatea națională și poziția de furnizor de securitate regională”.</i></p>	<p>Se acceptă poziția Centrului.</p>
31.	<p><u>Avizul Guvernului</u></p> <p>Se recomandă ca pilonul „SECURITATE”, domeniul „Consolidarea sectorului de apărare” să se completeze în final cu textul „<i>suveranitatea și independența</i>” or, după cum a fost menționat supra, aceste valori sunt inseparabile și de ele depind existența statului.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Modurile în care fiecare dintre cele cinci narațiuni contribuie la îndeplinirea dezideratelor privind crearea mecanismelor necesare care să garanteze „SECURITATE”, domeniul „Consolidarea sectorului de apărare” se completează în final cu textul „<i>suveranitatea și independența</i>”.</p>	<p>Se acceptă poziția Centrului.</p>
32.	<p><u>Avizul Guvernului</u></p> <p>La domeniul „Întărirea securității naționale” se propune substituirea textului „<i>de informații comune</i>” cu textul „<i>de schimb de informații</i>”, iar textul „<i>infrastructură generală de securitate din Moldova</i>” să fie substituit cu textul „<i>sistemul național de securitate</i>”, întru conferirea unui limbaj specific ce ține de domeniul securității naționale.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Modurile în care fiecare dintre cele cinci narațiuni contribuie la îndeplinirea dezideratelor privind crearea mecanismelor necesare care să garanteze „SECURITATE”, la domeniul „Întărirea securității naționale” textul</p>	<p>Se acceptă poziția Centrului.</p>

		„de informații comune” se substituie cu textul „de schimb de informații”, iar textul „infrastructură generală de securitate din Moldova” se substituie cu textul „sistemul național de securitate”.	
33.	<p>Avizul Guvernului</p> <p>Proiectul Concepției, nu conține elemente și metode de contracarare a acțiunilor/activităților ce au la bază elemente de subminare a spațiului informațional al țării prin manipulare, dezinformare, prin tănuire sau falsificare a informației de către structuri guvernamentale/negvernamentale, persoane particulare orientate la subminarea ordinii constituționale. Totodată, nu este stabilită autoritatea de stat, care va fi responsabilă de implementarea mecanismelor juridice/tehnice, contravenționale/de contracarare a acțiunilor de manipulare a informației și ingerințelor străine axate pe blocare a paginilor web/site-uri, suspendare a domeniului „MD”, eliminare a informației cu caracter de manipulare/dezinformare, sancționarea agenților de presă sau persoanelor private care dețin site web sau social media influente, ș.a.</p> <p>În acest sens, este necesar a se face claritate și distincție între esența și rolul Serviciului de Informații și Securitate și a Centrului pentru Comunicare Strategică și Combatere a Dezinformării în contextul apărării securității informaționale a statului.</p> <p>Consecvent, se atestă că, acțiunile ce necesită a fi implementate, indicate la compartimentul „Operaționalizarea viziunii” au un caracter exhaustiv și comprehensiv.</p> <p>Astfel, se recomandă ajustarea acestora în vederea asigurării echilibrului dintre necesitatea de a contracara dezinformarea, pe de o parte, și a proteja libertatea de informare, libertatea de exprimare, discursul democratic și independența mass-mediei, pe de altă parte.</p> <p>Suplimentar, se precizează că, art. 10 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului protejează nu numai „conținutul informațiilor”, ci</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>În conformitate cu art.6 a Legii nr.242/2023, privind Centrul pentru Comunicare Strategică și Combatere a Dezinformării și privind modificarea unor acte normative, <u>Centrul are misiunea de a consolida și îmbunătăți eforturile interinstituționale în lupta împotriva dezinformării, manipulării informațiilor și împotriva acțiunilor coordonate de răspândire a mesajelor, narațiunilor, comunicărilor, indiferent de originea acestora, care prezintă pericol sau pot periclita realizarea intereselor naționale.</u></p> <p>Centrul își desfășoară activitatea în vederea promovării intereselor naționale, inclusiv a menținerii păcii, consolidării democratice, coeziunii sociale, aderării la Uniunea Europeană.</p> <p>Autoritățile publice și alte persoane juridice de drept public vor oferi Centrului sprijinul necesar, în limita competențelor lor, inclusiv prin desemnarea persoanelor responsabile de cooperarea cu Centrul, pentru exercitarea atribuțiilor acestuia, stabilite</p>	<p>Se acceptă poziția Centrului.</p>

	<p>și „mijloacele de informare”, „transmitere sau de recepție” (<i>Cauza Autronic împotriva Elveției, Cererea nr. 12726/87 par. 47</i>).</p>	<p>în conformitate cu prezenta lege și cu alte acte normative.</p> <p>Funcțiile prescriu dimensiunea legală de intervenție, precizând rolul Centrului descriem funcțiile</p> <p>Subsecvent, autoritățile cu domenii de competență, au prescrise atribuțiile și drepturile de acțiune, în caz de constatare a acțiunilor de dezinformare (ex. Consiliul Audiovizualului – art.73-84 Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova, nr.174/2018, Serviciul de informații și comunicații – art.7 a Legii nr.136/2023, privind Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova).</p>	
34.	<p><u>Avizul Guvernului</u></p> <p>Se consemnează că nu este clar raționamentul includerii prevederilor privind structura Centrului pentru Comunicare Strategică și Combatere a Dezinformării și domeniile de activitate a Direcțiilor acestuia în Concepția de comunicare strategică și contracarare a dezinformării, a acțiunilor de manipulare a informației și ingerințelor străine pentru anii 2024-2028.</p> <p>În Nota informativă a proiectului este menționat faptul că, Concepția de comunicare strategică și contracarare a dezinformării, a acțiunilor de manipulare a informației și ingerințelor străine este elaborată în temeiul art. 20 alin. (3) din Legea nr. 242/2023 privind Centrul pentru Comunicare Strategică și Combatere a Dezinformării și privind modificarea unor acte normative.</p> <p>Cu certitudine, art. 20 alin. (3) din legea prenotată prevede că directorul Centrului în termen de două luni de la numirea în funcție, va prezenta Parlamentului spre aprobare structura Centrului,</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>A fost exclus Capitolul ”Structura organizațională”, inclusiv prevederile cu referire la structura organizațională a Centrului.</p> <p>Acestea urmând a fi reglementate doar în proiectul de hotărâre privind aprobarea structurii și efectivului-limită ale Centrului de Comunicare Strategică și Combatere a Dezinformării (nr. de înregistrare în Parlament 419 din 24.11.2023).</p>	<p>Se acceptă poziția Centrului.</p>

	<p>efectivul-limită și Concepția de comunicare strategică și contracarare a dezinformării, a acțiunilor de manipulare a informației și ingerințelor străine însă, se precizează că aceste sarcini nu pot fi realizate prin elaborarea unui singur act normativ.</p> <p>În special, se conchide că, prevederile Concepției de comunicare strategică și contracarare a dezinformării, a acțiunilor de manipulare a informației și ingerințelor străine sunt aplicabile doar pentru anii 2024-2028, iar împlinirea termenului pentru care va fi emis actul normativ va avea ca efect încetarea acțiunii normei juridice, încetarea producerii de efecte juridice, care intervine <i>ope legis</i>, de drept.</p> <p>Drept rezultat, prevederile proiectului în partea ce stabilesc structura Centrului pentru Comunicare Strategică și Combatere a Dezinformării și domeniile de competență a Direcțiilor acestuia excedează scopul și obiectul aprobării unei asemenea Concepții.</p> <p>Mai mult ca atât, se recomandă ca amendamentele privind structura Centrului pentru Comunicare Strategică și Combatere a Dezinformării și domeniile de activitate a Direcțiilor acestuia să fie incluse în proiectul de hotărâre privind aprobarea structurii și efectivului – limită ale Centrului de Comunicare Strategică și Combatere a Dezinformării, nr. 419 din 24 noiembrie 2023.</p>		
35.	<p><u>Avizul Guvernului</u></p> <p>Reieșind din prevederile art. 20 alin. (3) din Legea nr. 242/2023 privind Centrul pentru Comunicare Strategică și Combatere a Dezinformării și privind modificarea unor acte normative nu este clar raționamentul stabilirii termenului 2024-2028 în care Concepția urmează a fi aplicată.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>În conformitate cu pct. 34 subpct.3 din Hotărârea Guvernului nr.386/2020 cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice, Etapele de elaborare a documentului de politici publice sunt următoarele: elaborarea conceptului documentului de politici publice, care conține: a) denumirea documentului;</p>	<p>Se acceptă poziția Centrului.</p>

		<p>b) tipul documentului de politici publice care se propune a fi elaborat;</p> <p>c) problema abordată;</p> <p>d) scopul elaborării documentului de politici publice;</p> <p>e) concordanța cu Strategia națională de dezvoltare, Planul național de dezvoltare, Cadrul bugetar pe termen mediu etc.;</p> <p>f) perioada planificată pentru elaborarea documentului de politici publice;</p> <p>g) părțile implicate.</p> <p>Totodată, Strategia este un document de politici publice care definește și planifică politica publică a Guvernului pe termen lung (6-10 ani).</p> <p>În circumstanțele expuse supra, este de menționat faptul că Concepția este subsumată Strategiei securității naționale care definește interesele naționale, amenințările, riscurile, vulnerabilitățile și direcțiile de acțiune în vederea asigurării securității și rezilienței naționale.</p> <p>Strategia se adoptă pentru o perioadă de șase ani.</p> <p>În context, raționamentul stabilirii termenului 2024-2028 în care Concepția urmează a fi aplicată, derivă</p>	
--	--	---	--

		din termenul Strategiei securității naționale, precum și din dezideratele analogiei documentelor de politici, din care reiese că Programul este un document de politici publice pe termen mediu (3-5 ani), care derivă din strategie.	
36.	<p><u>Avizul Guvernului</u></p> <p>La proiectul hotărârii:</p> <p>La art. 1, textul „ , conform anexei” se va substitui cu textul „(se anexează)”, or, proiectul hotărârii are o singură anexă.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>La proiectul hotărârii:</p> <p>La art. 1, textul „ , conform anexei” se substituie cu textul „(se anexează)”</p>	<p>Se acceptă poziția Centrului.</p>
37.	<p><u>Avizul Guvernului</u></p> <p>La art. 2, se va ține cont că, potrivit art. 56 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, actele normative intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau la data indicată în textul actului normativ, care nu poate fi anterioară datei publicării.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Art.2, textul: <i>”Prezenta hotărâre intră în vigoare la data adoptării”</i> se substituie cu textul: <i>”Prezenta hotărâre intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova”</i>, în acest sens se modifică și data intrării în vigoare la pr.419/2023.</p>	<p>Se acceptă poziția Centrului.</p>
38.	<p><u>Avizul Guvernului</u></p> <p>Parafa de aprobare a Concepției de comunicare strategică și contracarare a dezinformării, a acțiunilor de manipulare a informației și ingerințelor străine pentru anii 2024 – 2028 se va indica după cum urmează:</p> <p><i>„Aprobată</i></p> <p><i>prin Hotărârea Parlamentului nr.____/2023”.</i></p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Parafa de aprobare a Concepției de comunicare strategică și contracarare a dezinformării, a acțiunilor de manipulare a informației și ingerințelor străine pentru anii 2024 – 2028 se va indica după cum urmează:</p> <p><i>„Aprobată</i></p> <p><i>prin Hotărârea Parlamentului nr.____/2023”.</i></p>	<p>Se acceptă poziția Centrului.</p>

39.	<p><u>Avizul Guvernului</u></p> <p>Proiectul Concepției debutează cu text nestructurat, reprezentând o totalitate de elemente delimitate în mod arbitrar, care, nu sunt specifice structurii sistemice a actului normativ. Astfel, se atestă necesitatea grupării elementelor structurale ale proiectului în vederea respectării exigențelor stabilite în Capitolul IV din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.</p> <p>Numerotarea elementelor structurale se va revizui prin prisma prevederilor Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, deoarece semnul grafic „•” nu este element structural al actului normativ.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>În procesul de redactare se va ține cont de obiecția expusă.</p>	<p>Se acceptă poziția Centrului.</p>
40.	<p><u>Avizul Guvernului</u></p> <p>În proiect se face referire la „Legea 242/2023”, fiind omisă indicarea denumirii legii. Așadar, referințele la Legea nr. 242/2023 privind Centrul pentru Comunicare Strategică și Combatere a Dezinformării și privind modificarea unor acte normative se vor face corespunzător art. 55 alin. (5) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative care prevede că, în cazul în care se face trimitere la o normă juridică care este stabilită în alt act normativ, pentru evitarea reproducerii normelor complementare, se face trimitere la elementul structural sau constitutiv respectiv, indicându-se denumirea, numărul și anul adoptării, aprobării sau emiterii actului citat.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Pe tot parcursul textului sintagma „Legea 242/2023” se substituie cu textul „Legea nr. 242/2023 privind Centrul pentru Comunicare Strategică și Combatere a Dezinformării și privind modificarea unor acte normative”.</p>	<p>Se acceptă poziția Centrului.</p>
41.	<p><u>Avizul Guvernului</u></p> <p>În tot cuprinsul proiectului, autorul face referire la un „Centru” fără a specifica denumirea completă a acestuia. Drept urmare, se recomandă utilizarea denumirii extinse a Centrului, menționându-se despre utilizarea în continuare a formei scurte, respectiv „Centrul pentru Comunicarea Strategică și Combatere a Dezinformării (în continuare – Centru)”.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>A se vedea pct. 5.</p>	<p>Se acceptă poziția Centrului.</p>

42.	<u>Avizul Guvernului</u> Notele de subsol nu reprezintă elemente de structură ale actului normativ, fapt pentru care nu se vor utiliza, conținutul lor urmând a fi integrat în textul proiectului de act normativ. De asemenea, cuprinsul proiectului urmează a fi redactat prin excluderea utilizării scrierii cu caractere italice și bold.	Se acceptă parțial. Notele de subsol urmează a fi eliminate.	Se acceptă poziția Centrului.
-----	--	--	--

Lilian CARP
Președintele Comisiei

